

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра культурології та інформаційних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
науково-педагогічної роботи
проф. Іванюв С.В.

«26» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОСТІ

галузь знань – **03 Гуманітарні науки**

спеціальність – **034 "Культурологія"**

освітній рівень – **третій (доктор філософії)**

освітня програма – **«Теоретичні засади культурології»**

вид дисципліни – **дисципліни вільного вибору аспіранта**

Форма навчання – денна

Навчальний рік – 2019/2020

Кількість кредитів ECTS – 4

Мова викладання, навчання
та оцінювання – українська

Форма підсумкового контролю – диференційований залік

Викладач: Сіверс Валерій Анатолійович, доктор філософських наук, професор

Пролонговано: на 2020/2021 н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2021/2022 н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2022/2023 н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2019

Розробник: Сіверс Валерій Анатолійович, доктор філософських наук, професор НАКККіМ, викладач кафедри культурології та інформаційних комунікацій

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту

_____ (Дичковський С.І.)

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Зав. кафедри

_____ (. Герчанівська П.Е.)

(підпис)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р. Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою НАКККіМ _____

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Анотація навчальної дисципліни: Одним з ключових завдань вищої школи українського суспільства є розвиток творчих здібностей громадян, всебічна підготовка фахівців на основі формування базових знань в галузі науки, зокрема соціогуманітарної. Особливого значення у зв'язку з зазначеним набуває формування навичок творчого мислення, які у сьогодишньому високотехнологічному світі є запорукою конкурентності фахівців на ринку праці а також фундаментом розвитку системи світоглядних установок. В такому контексті навчальна дисципліна «**Філософія творчості**», що передбачена навчальним планом НАКККіМ для аспірантів та слухачів всіх спеціальностей в VI семестрі (загальна кількість годин –90 год.(кредитів ЄКТС–3): аудиторні години – (лекційні-32 год., семінарські заняття — год, самостійна робота 58 год), є важливою складовою формування теоретичних знань та практичних навичок фахівців у сфері соціального та гуманітарного знання.

2. Мета дисципліни – формування цілісного світогляду на основі надання ключових відомостей зі сфери філософії, культурології, психології, філології, міфології, історії мистецтв та мистецтвознавства в адаптованому у цілях курсу вигляді а також в аспекті висвітлення та тлумачення головних тем і проблемних гносеологічних вузлів , що досить щільно поєднують у собі теоретико-наукову проблематику, основні філософські проблеми, історико-філософський екскурс та певні світоглядні орієнтації в межах викладення авторської концепції філософії творчості. с

3. Завдання :

- опанування ключовими відомостями зі сфери творчих процесів у сучасній у філософсько-культурологічній парадигмі ;
- набути знання , що базуються на результатах висвітлення та тлумачення головних тем курсу і вивчення творчої сфери діяльності людини і суспільства у широкому контексті, зокрема мистецькому науковому, етичному та соціо-культурному
- знати основні історичні етапи і типи формування уявлень європейського способу осмислення творчої діяльності;
- основні понятійно-категорійні позначення явищ творчого сприйняття дійсності та трансфорції дійсності методологією філософії у застосуванні до категорій естетика, краса, мистецтво, універсалії, міф, метафора, образ, символ, архетип. стилі, жанри, прекрасне, потворне, піднесене.
-вміти аналізувати художній смисл витвору мистецтва у певному його виді і жанрі з використанням філософських етичних естетичних категорій і застосуванням основних пізнавально-сміслових схем історичної філософської методології та підходів до розуміння сутності мистецтва а також єдності основних складових цілісного розуміння образу: істини , блага і краси.

–

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

У результаті опанування навчальної дисципліни студенти повинні набути такі програмні компетентності:

інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та теоретичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів культурології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні:

- ознайомлення з понятійно-категоріальним апаратом навчальної дисципліни;
- розкриття специфіки та складових проблемного кола досліджень в галузі теоретичної культурології;
- набуття навичок аналізу, характеристики та застосування отриманих теоретичних знань на практиці;
- формування вмінь творчого осмислення механізмів створення сприятливого культурного середовища, навичок осмислення загальнофілософських закономірностей розвитку культурних процесів різних епох та відповідностей історичної трансформації соціокультурних утворень. ;
- набуття навичок та здатності формувати нові концепції філософської культуроніки в Україні;
- формування вмінь використовувати набуті знання на практиці.
- дотримання кодексу академічної доброчесності

фахові:

- розвиток знання і розуміння про теоретичну культурологію;
- обґрунтовувати власну світоглядну позицію щодо значення філософії творчості у суспільному житті;
- орієнтуватись у розмаїтті наукової палітри сучасного світу;
- аналізувати наукові доктринальні особливості історичних парадигм пізнання та їхній зв'язок з історією культури;
- бачити зв'язки морально-етичних доктрин філософсько-релігійного та природничого пізнання;
- розуміти вплив наукових особливостей осягання світу у різних регіонах та історичні їх етапи світу на формування цивілізаційних ідеалів людства;
- застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні у світі наукової культури;
- формувати стратегії пошуку діалогу між представниками різних наукових шкіл, зокрема в сфері гуманітаристики задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни; володіти теоретичними засадами і правовими основами дисципліни.	Лекції,	Опитування, тестові завдання, перевірка виконання завдань	20%
2.1	Уміти здійснювати пошук та аналіз інформації, необхідної для розуміння особливостей функціонування та розвитку об'єкта, визначеного отриманими навичками вивчення дисципліни філософія творчості	Лекції, с	Опитування, тестові завдання, перевірка виконання завдань	10%
2.2	Знати про процес історичного розвитку теоретичних уявлень про творчу природу культури, основні методологічні засади її осмислення	Лекції,	Опитування	10%
3.1.	Знати творчі етапи щодо формування сучасних культурних практик; виявлення закономірностей, принципів, засобів, методів і форм створення, трансляції та засвоєння закономірностей філософсько-культурологічних методологій розуміння творчості у культурі	Лекції,	Опитування, перевірка підготовлених студентами презентацій	15%
3.2	Вміння сприймати та аналізувати твори мистецтва	Лекції,	Опитування	15%
4.1.	Застосовувати отримані знання; оволодіти технологіями ефективного впливу на свідомість суб'єктів культурного процесу з використанням методологічних принципів побудови предмету філософії творчості; отримання практично орієнтованого знання про закономірності формування та розвитку різних суб'єктів культури.	Колоквіум	Круглий стіл	30%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2.	3.1.	3.2	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
<i>Спеціалізоване знання про сутність феномену культури, його генезу, структуру, функціональну роль у суспільстві</i>	+	+	+	+		
<i>Здатність до вивчення фахових культурологічних дисциплін</i>			+		+	+

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р. наказ №187-0)).

Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контролю. Результати навчання здобувачів вищої освіти в Академії оцінюють за шкалою Академії, чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»).

7.1. Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання (максимальна кількість балів / мінімальна кількість балів для отримання позитивної оцінки):

- 1) семінарські заняття – 20;
- 2) самостійна робота – 60;
- 3) підсумковий модульний контроль – 20.

підсумкове оцінювання – диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем 3-х змістових розділів (бали, бали, отримані за роботу на практичних заняттях; отримані за виконання самостійних завдань), а також бали, які отримані за підсумковий модульний контроль.

Перелік самостійних завдань є складовою в Робочій програмі навчальної дисципліни "Філософія культури".

Зміст курсу поділений на три змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Розподіл балів (максимум)

Поточний контроль						Підсумковий модульний контроль
Змістовний розділ 1 30 балів		Змістовний розділ 2 20 балів		Змістовний розділ 3 30 балів		
Практичні 18 балів	Самостійна 12 балів	Практичні 12 балів	Самостійна 8 балів	Практичні 18 балів	Самостійна 12 балів	20 балів
T1 – 6	T1 – 4	T4 – 6	T4 – 4	T6 – 6	T6 – 4	
T2 – 6	T2 – 4	T5 – 6	T5 – 4	T7 – 6	T7 – 4	
T3 – 6	T3 – 4			T8 – 6	T8 – 4	

T1–T8 – номер теми

Студент допускається до складання диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни.

Диференційований залік проводиться окремим заняттям відповідно до розкладу після останнього заняття.

Присутність усіх здобувачів вищої освіти на диференційному заліку обов'язкова.

Під час диференційного заліку викладач оголошує загальну кількість накопичених здобувачем вищої освіти за результатами проміжного контролю балів. Якщо здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, то диференційований залік може бути виставлений за цими результатами на момент проведення заліку. У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік з усієї програми навчальної дисципліни.

При цьому в підсумковій оцінці не враховуються накопичені бали. У разі неявки набрані бали за результатами підсумкового модульного контролю не виставляються. У відомості підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти викладач робить запис «не з'явився». Результати диференційованого заліку оцінюють за 100-бальною шкалою Академії, яка переводиться в національну чотирибальну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і шкалу ЄКТС.

7.3. Таблиця відповідності шкал оцінювання

Оцінка за шкалою Академії (бали)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за чотирибальною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	Незадовільно
1–34	F	

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план – 48 заняття (32 лекційних; 16 семінарських занять)

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин для денної форми навчання			
		Усього	Лекції	Семінари	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий рівень 1. Загальні підходи до вивчення феномену творчості					
1.	Тема 1. Основна ідея розуміння творчості як суперечності та її реалізація в різних сферах діяльності людини	8	6	-	6
2.	Тема 2. Обґрунтування напрямків у вивченні феномену творчості: психологія, раціональність чи інтуїція.	6	2	-	4
3.	Тема 3. Творчість у мистецтві (естетика творчості)	8	2	-	6
4.	Тема 4. Творчість у науці (гносеологія творчості)	4	2	-	4
5.	Тема 5. Творчість у моралі (етика творчості)	6	2	-	4
6.	Тема 6. Методологія вивчення філософії творчості	6	2	-	4
7.	Тема 7. Дискурс основних вимірів творчості	4	6	-	4
8.	Тема 8. .Онтологія творчості. Творчість як жертва.	6	2	-	4
Змістовий рівень 2. Філософсько-культурологічний контент історичних типів філософії творчості					
17.	Тема 9. Основні історичні типи в осмисленні філософії творчості	6	6	-	4
18.	Тема 10. Філософія творчості давнього світу та Античності і культури давнього світу	4	2	-	4
19.	Тема 11. Філософія творчості в добу Середньовіччя	4	2	-	2
20.	Тема 12. Філософія культури в добу Ренесансу.	4	6	-	2
21.	Тема 13. Особистісна філософія творчості в сучасну добу. Ніцше. Шпенглер.	6	2	-	2
22.	Тема 14. Виміри творчості у І.Канта	6	2	-	2
23.	Тема 15. Філософія життєвого пориву А. Бергсона.	8	2	-	2
24.	Тема 16. Онтологія творчості. Творчість як еволюція. Ідеї Р. Докінза. Ціннісна енергія.	4	2	-	2
	ВСЬОГО	90	32		58

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 32 год.

Семінари – - год.

Самостійна робота – 58 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Чернець В. Г. Українська культура ХХ ст.: тенденції розвитку, теоретичні концепції. Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альм.: зб. наук. пр. Київ, 2003. Вип. 12. С. 3–9.
2. Адорно Т., Хоркхаймер М. Диалектика просвещения: философские фрагменты. М., 1997;
3. *Беньямин В.* Учение о подобии. Медиаэстетические произведения. — М.: РГГУ, 2012.
4. Бергсон А. Творческая эволюция М., 1994;
5. Виндельбанд В. Избранное. Дух и история. М., 1995;
6. Гартман Н. Проблема духовного бытия. — Культурология: ХХ век. Антология. М., 1995;
7. Зиммель Г. Философия культуры. — Избр. соч. в 2 т., т. 1. М., 1996;
8. Он же. Проблемы философии истории. М., 1997;
9. Кассирер Э. Философия символических форм: введение и постановка проблемы. — Культурология: ХХ век. Антология. М., 1995;
10. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. — Там же;
11. Степун Ф. Трагедия творчества. — Он же. Жизнь и творчество. Берлин, 1923;
12. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории. М., 1994;
13. Шпенглер О. Закат Европы, т. 1–2. М., 1994–98;
14. Ортега-и-Гассет Х. Идеи и верования. В Кн. Эстетика. Философия культуры. М., 1991;
15. Сноу Ч. Две культуры. М., 1959;
16. М.Шеллер Положение человека в космосе. Проблемі человека в западной философии м 1988.
17. Р. Докинз Эгоистичный ген. М., 2007;
18. Р.Докинз Наука для души “Наш формат” К. 2019

Допоміжна

19. В.Сіверс Філософія науки К. НАКККІМ 2017.
20. В. Сіверс Невдоволення державою як феномн пустотності смислів дискурсу культури. К. Вісник НАКККІМ №2. 2019.
21. В.Сіверс Емуляція і жертва. Культурологічні читання КНУ . №№ 1,2. 2018.
22. В.Сіверс Понятие ценности как константы человеческого бытия . К. Тоталлоджи. 2013. Вип. Від 29.10.
23. Современная западная философия. Энциклопедический словарь // под ред. О. Хеффе, В. С. Малахова, В. П. Филатова при участии Т. А. Дмитриева. Ин-т философии. — М.: Культурная революция, 2009.
24. *Межуев В.М.* Философия культуры: эпоха классики. М., 2003.
25. *Полищук В.И.* Человек в философии культуры. Ишим, 2011.

Додаткові інформаційні ресурси

26. Офіційний сайт ЮНЕСКО. Режим доступу: <http://whc.unesco.org>.
27. Офіційний сайт НАКККІМ. Режим доступу: <https://nakkkim.edu.ua/>
28. <https://www.youtube.com/watch?v=sTNHbd1GXFg> Філософія культури-творчості-мистецтва. Вибіркові теми.